

ĎÁBLÍK

ELEKTRONICKÝ MĚSÍČNÍK PRO ČLENY A PŘÁTELE SDRUŽENÍ CALLA

Milí čtenáři,

Rudolfovská silnice vznikla na přelomu 18. a 19. století jako přímka spojující České Budějovice s jejich nejbližším východním sousedem. Představovala výhodnější dopravní spojení než Alte Straße (dnešní Lannovka), ale nejprve byla zastavěná jen jednou řadou domů na své severní straně. Teprve éra průmyslové revoluce přinesla vznik Vídeňského předměstí, kde vedle sebe existovala sídla firem, zahradní vily jejich majitelů i početné činžovní domy se zahrádkami ve vnitroblocích. Pokud se zaměříme na oblast mezi Rudolfovskou a Lannovou třídou (kde má brzy vzniknout obchodně zábavní centrum) zjistíme, že tu na počátku 20. století rozloha zeleně výrazně převyšovala zastavěnou plochu (viz obrázek 1). Až letecký snímek z r. 1946 (obr. 2) prozradí, že zeleň začala ustupovat. Do 80. let došlo k její koncentraci (obr. 3) a současný snímek (obr. 4) ukazuje spíše její řídnutí. Kdepak asi majitelé nynějších firem z Rudolfovské bydlí dnes?

Naši středověcí předkové ještě zažili hejna pelikánů v teplých oblastech Evropy. Když na dálku sledovali pelikáni mláďata, jak pojdají z vaku ve spodní části rodičovského zobáku přinesenou potravu, domnívali se, že pelikán krmí své potomstvo částmi vlastního těla. Proto se v křesťanské ikonografii pelikán stal symbolem obětavosti i altruismu. To byl ovšem pelikán bílý. A co bude symbolizovat pelikán černý...?

V červencovém Ďáblíku přinášíme několik článků o tom, jak jsme se ocitli v kontaktech s vysokou politikou, referujeme o uskutečněném českobudějovickém Dni pro obnovitelné zdroje energie, pokračujeme v člancích o alejích, stromech a lesích, nabíjíme další výsledky naší publikační činnosti, soustředíme se na ohrožené lokality prakticky v centru Českých Budějovic, upozorňujeme na malé ohledy v jednom velkochovu a – abychom končili s optimismem – zveme Vás do Terčina údolí na zrekonstruovanou naučnou stezku. Přejeme vydařenou dovolenou i pěkné prázdniny.

Tomáš Malina

Netajíme nic ?

19. května letošního roku došlo při plánovaném odstavení 1. bloku Jaderné elektrárny Temelín během zkoušek pádu regulačních orgánů (klastrů) k neplánovanému ručnímu odstavení reaktoru. Následně byly uzavřeny všechny rychločinné oddělovací armatury na parovodech od parogenerátorů a byly uvedeny do činnosti přepouštěcí stanice do atmosféry. Příčinou bylo nezapůsobení elektrické ochrany generátoru. Informaci o této události získala sdružení z dobře informovaného zdroje, přičemž Státní úřad pro jadernou bezpečnost potvrdil, že k ní skutečně došlo. Ohodnotil ji stupněm INES 0 a podle jeho názoru nemusela být veřejnost informována.

„Poslední dění na JETE připomíná lacinou detektivku: nevládní organizace pátrají po příčinách poruchy, kterou by se – nebýt upozornění – provozovateli JETE podařilo před veřejností zatajit. Přesvědčení SÚJB o tom, že o události nebylo třeba nikoho informovat, považujeme za opětovný důkaz benevolence tohoto dozorného úřadu vůči provozovateli JETE,“ říká k události Monika Machová-Wittingerová ze sdružení Jihočeské matky.

Ani my nevidíme důvod, proč by o této události neměl ČEZ informovat veřejnost. Na svých webových stránkách zveřejňuje i jiné tzv. běžné provozní události. Poruchu se podařilo ČEZu zatajit díky plánované odstávce 1. bloku. ČEZ informoval média pouze o úspěšné zkoušce pádu klastrů na 1. bloku a také o výměně rotoru vysokotlakého dílu turbíny na 2. bloku. Snažil se prezentovat JETE v co nejlepším světle a zpráva o další poruše by image elektrárny určitě nezlepšila.

Zjevně opačného názoru je český ministr zahraničních věcí za Zelené Karel Schwarzenberg, který svoji všeznalost rozšířil o obor jaderné bezpečnosti. V rozhovoru pro rakouský list Kurier uvedl: „Osobně jsem to prověřil, žádná porucha nebyla. Ale samozřejmě, když se o každé hlouposti informuje a média z toho dělají poruchy, tak tahle diskuse nikdy neskončí.“ Patrně nás co nevidět označí také za magory, byť s blokádami opravdu nechceme mít pranic společného.

S využitím tiskové zprávy sdružení Calla a Jihočeských matek Edvard Sequens

Vláda hájí neplnění dohody z Melku

Nevládní sdružení Jihočeské matky, Calla a Hnutí DUHA nesouhlasí s odpovědí české vlády na rakouskou nótu ohledně neplnění mezivládní dohody z Melku; v nótě se mj. uvádí že „dohoda z Melku je českou stranou plněna“. Avšak dle našeho názoru všechna ustanovení smlouvy týkající se jaderné bezpečnosti

naplněna nejsou. Za ty nezasadnější dluhy lze považovat doposud neprovedené oddělení vysokotlakých potrubí nacházejících se těsně u sebe v kontejmentu na úrovni 28,8 metru. V případě prasknutí jednoho hrozí, že dojde k poškození dalších, což může přerušit chlazení reaktoru a zapříčinit těžkou havárii. Druhým přetrvávajícím problémem je nedostatečně prokázaná spolehlivost havarijních ventilů.

„Česká republika musí bez ohledu na rakouské aktivity v zájmu svých vlastních občanů přinutit provozovatele Jaderné elektrárny Temelín k dodržování těch nejpřísnějších bezpečnostních požadavků. K tomu bude nezbytné přeměnit Státní úřad pro jadernou bezpečnost ve skutečně nezávislý dozorný orgán hájící zájmy občanů a nikoliv zájmy jaderného průmyslu,“ říká Monika Machová-Wittingerová ze sdružení Jihočeské matky.

„Vyjádření české vlády pro nás není žádným překvapením. Již na samém počátku tzv. Melkského procesu bylo jasné, že pro české politiky to byl pouze způsob, jak uchlácholit odpůrce jaderné elektrárny Temelín včetně rakouské vlády. Zdá se, že dnešní vláda na to navázala,“ sdělil Martin Sedlák z hnutí DUHA.

„Dohody, ať už je jejich právní vymahatelnost jakákoliv, by ve slušné společnosti měly být plněny. Splnění té z Melku by navíc pomohlo vyšší jaderné bezpečnosti Temelína,“ doplnil Edvard Sequens ze sdružení Calla.

Společná tisková zpráva Cally, Jihočeských matek a Hnutí DUHA

Den pro obnovitelné zdroje energie

V Českých Budějovicích se dne 6. června uskutečnil již druhý ročník celodenní akce „Den pro obnovitelné zdroje energie“, která si formou osvětových přednášek, výstav a exkurzí klade za cíl podpořit rozvoj čistých obnovitelných technologií na jihu Čech.

Akci určenou nejen odborníkům ale i široké veřejnosti zorganizovaly společně Energy Centrum České Budějovice, EkoWATT, SEVEN, sdružení Calla a AgEnDa. Akce se konala pod záštitou hejtmána Jihočeského kraje a za podpory Krajského úřadu Jihočeského kraje.

V České republice je využívání obnovitelných zdrojů energie stále na velmi nízké úrovni a zdaleka není využit potenciál, který nám příroda nabízí. S příklady využívání nerozšířenějšího obnovitelného zdroje seznámil na 90 zájemců seminář „Vytápění biomasou – ano či ne a proč“, který se konal v sále zastupitelstva Krajského úřadu Jihočeského kraje. Seminář připravili partneři akce ve spolupráci s Krajskou energetickou agenturou. Energy Centrum České Budějovice ještě připravilo na 14. června exkurzi navazující na seminář, která účastníkům umožní seznámit se s konkrétními příklady vytápění biomasou v Jihočeském kraji a Horním Rakousku.

Vstupní hala Krajského úřadu zve od 6. do 20. června k návštěvě výstavy jihočeských členů Ökoenergieclusteru, která představuje průřez nabídky firem a sdružení aktivních v oblasti obnovitelných zdrojů energie. Výstava je zajímavá nejen pro odborníky, ale i pro školy a širokou veřejnost. Součástí celodenní akce pro čistou energii byl i Den otevřených dveří, v jehož rámci navštívilo čtyři zpřístupněné instalace obnovitelných zdrojů energie na území města České Budějovice na 40 zájemců.

Propojení tématu čisté energetiky s globálním oteplováním osvětlilo dopolední promítání filmu *Nepříjemná pravda* v kině Kotva; akci zorganizovalo sdružení AgEnDa spolu se sdružením Calla. V rámci dvou pásem tak obecnost shlédla oscarový snímek dokumentující dopad průmyslového rozvoje závislého na fosilních palivách na 400 studentů škol z Českých Budějovic a blízkého okolí. Završením celodenní akce byla veřejná beseda v C.K. Solnice, v níž odpovídali nejen na otázky změn klimatu programový ředitel Hnutí Duha Mgr. Vojtěch Kotecký, poradce ministra životního prostředí v oblasti energetiky Ing. Dalibor Stráský a RNDr. Miloslava Starostová z Českého hydrometeorologického ústavu v Českých Budějovicích.

Hana Gabrielová, sdružení Calla

Stop kácení alejí!

Jak to začalo?

Správě silnic (podléhají krajským úřadům) zbyly po mírné zimě 2006/2007 prostředky původně určené na odklizení sněhu. Pokusily se tedy realizovat starší plán na vykácení všech stromů rostoucích podél silnic.

Poprvé se tento záměr objevil před více než 20 lety; poté kácení „nebezpečných“ stromů umožnil zákon č. 13 o pozemních komunikacích z roku 1997.

Proč se kácelo?

Oficiální zdůvodnění zní, aby se o stromy nemohli zabíjet řidiči. S touto logikou by se ovšem také musela vystřílet všechna zvířata, která může vběhnout řidičům pod kola. Nikoho také ani nenapadne odstraňovat neméně nebezpečné billboardy, sloupy elektrického vedení, zábradlí apod. Rovněž mnohé domy neudržují předpisovou vzdálenost 5 metrů od krajnice.

Existují další argumenty pro kácení alejí?

Ano. S dalšími důvody, proč je údajně třeba pokácet aleje, (i s vyvrácením těchto argumentů) se můžete seznámit na <http://www.prateleprirody.cz/>.

Jsou to pravé důvody?

Zdá se, že nikoli. Dřevo z pokácených stromů správa silnic rozdává nebo levně prodává svým zaměstnancům.

Proč se nekácí?

Po pobouřené reakci veřejnosti vydali ministři Bursík (MŽP) a Řebíček (MD) společnou výzvu kácení alejí pozastavit.

Nebude se kácení opakovat?

Kácení alejí bylo na většině míst pozastaveno pouze dočasně – do podzimu 2007. Je dost pravděpodobné, že v některých krajích na podzim vypukne plošné kácení znovu.

Platíme si ze svých daní kácení i mediální kampaň?

Po dočasném zastavení kácení začala zřejmě nějaká „vlivová“ (PR) agentura dodávat médiím zprávy o srážkách automobilů se stromem (ovšem vždy kvůli nepřiměřené rychlosti, někdy šlo o stromy v lese). Žádná PR agentura nepracuje zdarma a bez zadání. (Tato kampaň proti stromům u silnic je nejspíš placena z rozpočtu správy silnic, tedy z našich daní.)

Zlobbovaný zákonodárce?

Současná legislativa velice zjednodušuje proces povolení kácet stromy – v podstatě se kácení jen oznamuje. Správa silnic po vykácení stromy většinou okamžitě rozřeže a dřevo ihned odveze, čímž se znemožňuje případná následná kontrola.

Proč nekácet?

Aleje spoluvytvářejí krajinný ráz (mají tedy krajinnotvornou funkci). Patří do našeho přírodního národního bohatství. Stromy plní celou řadu pozitivních funkcí. Aleje jsou prospěšné i řidičům!

Co v zahraničí?

V Rakousku byl na úsecích silnic dlouhých 63 km sledován počet dopravních nehod. Ten po vykácení alejí stoupl o 35 procent. Příčinou je vyšší rychlost, kterou řidiči po silnicích bez stromů začali jezdit.

Nejsou aleje luxusem?

O aleje je třeba pečovat – hnojit je či zalévat, je-li třeba, odborně je prořezávat, nemocné stromy citlivě nahrazovat novými... Ony nám pak naši péči vrátí.

Nepřevažují nevýhody?

S alejemi jsou pochopitelně starosti (spadané listí, ovoce, větve apod.) jako s každým majetkem. Přínosy alejí ovšem nad nimi jednoznačně převažují!

Aleje odrážejí kulturní úroveň našeho národa

Přístup k našim alejím je především otázkou kulturnosti. Můžeme být barbary a vykácet je, abychom měli méně práce a starostí. Nebo se zachováme civilizovaně a kulturně a budeme se o své aleje starat, investujeme do instalace svodidel, která uchrání jak řidiče, tak stromy, povedeme řidiče k ohleduplné jízdě a dodržování přiměřené rychlosti atd. Odměnou nám bude malebná krajina plná krásných stromů.

Stačí změnit zákony?

Nestačí pouhá změna předpisu, legislativy. Změnit je především třeba atmosféru ve společnosti a zejména na úřadech, které si najímáme jako placenou službu. Úřady by měly vykonávat vůli veřejnosti. K tomu je ale musíme přimět!

Nadávat nestačí!

Platí tedy nepříjemná pravda, že dovolíme-li úředníkům znovu zahájit nesmyslné kácení alejí, bude to odrazem vyspělosti nás – veřejnosti, daňových poplatníků, voličů, občanů.

CO MŮŽETE UDĚLAT VY?

Svou vůli zachovat naše aleje můžete podpořit podpisem pod petici Stop kácení alejí!. Ta je určena Parlamentu ČR, vládě a krajským zastupitelstvům. V Petičním výboru můžete najít takové osobnosti jako je spisovatelka Eva Hauserová, socioložka prof. RNDr. Hana Librová, CSc., herec David Matásek, karikaturista Vladimír Renčín, či ředitel Botanické zahrady PřF UK Václav Větvíčka.

Petiční archy lze stáhnout z www.prateleprirody.cz, kde najdete i další informace k tématu. Pozor, neplatí termín uzávěrky na sběr podpisů 30.6., sbírat můžete i během prázdnin, optimálně však do konce července. Děkujeme Vám za pomoc.

Marian Páleník, Přátelé přírody, a Edvard Sequens, Calla

Do lesa za tisíc korun?

Když jsem na začátku května hleděl na borovanskou úřední desku, nevěřil jsem svým očím. Od konce dubna je mi zapovězeno jít do lesa se projít, na houby, borůvky, přesadit doubek ze zahrádky ... Krajský úřad Jihočeského kraje se rozhodl na návrh Lesů ČR, lesní správa Nové Hradky „vyloučit vstup do lesa za účelem obecného užívání lesů občany, na pozemky ve vlastnictví České republiky s právem hospodaření státního podniku Lesy České republiky Hradec Králové, lesní správa Nové Hradky, nacházejících se ve správních obvodech měst Nové Hradky, Trhové Sviny, Žár u Nových Hradů, České Velenice a Suchdol nad Lužnicí a dále obcí Borovany, Čížkrajice, Horní Stropnice, Hranice, Jílovice, Kamenná, Ločenice, Mladošovice, Ostrolovský Újezd, Petříkov, Slavče, Svatý Jan nad Malší, Střížov nad Malší, Komořice, Mokrý Lom, Římov, Strážkovice, Benešov nad Černou, Besednice, Malonty, Pohorská Ves, Dvory nad Lužnicí a Nová Ves nad Lužnicí.“ Zákaz má platit v období od 30. 4. do 30. 7. 2007 (tedy do poloviny prázdnin!), ale již teď se objevují hlasy, že dojde k prodloužení..

Oficiálním důvodem zákazu je odstraňování následků orkánu Kyrill, tedy rozuměj těžba a odvoz dřeva. Do nejvíce postižených míst v Novohradských horách je asi problém pustit turisty současně s těžkou lesáckou technikou. Ale zákaz vydaný plošně je nesmyslný. Třeba v podhůří Novohradských hor by šel uplatnit jen na zcela konkrétní, lokálně omezená místa. Takto až příliš připomíná úřednický alibismus, co kdyby... Nebo také abychom neviděli pod prsty dřevařským firmám? Zákazové cedule sice z okrajů lesa rychle mizí, ale policisté prý turisty skutečně vyhánějí. A již se dali slyšet, že třeba houbaře v porostu budou pokutovat. Tisícovkou.

Edvard Sequens

Ohrozíme Šumavu?

Někteří jihočeští politici opakovaně vyjadřují obavy, že pokud urychleně intenzivně nevytěžíme veškeré orkánem polámané dřevo na Šumavě, ta bude nadobro sežrána kůrovcem. Ano, Šumava může opravdu uschnout, pokud bude zbavena krytu z odumřelých stromů. V kombinaci se suchem bude velmi obtížné znovu zalesnit vzniklé holiny a větru otevřené lesy budou padat dál a dál. Měli bychom si uvědomit, že Šumava je mimo jiné zásobárnou vody a neohrožovat ji takovými přístupy.

Rezavé smrky zahubené broukem, ty nejsou skutečný problém, pokud se zrovna nedíváme pohledem lesního hospodáře. Ten je dnes nucen hledět na rychlý zisk a dřevo rozpadající se v lese je pro něj něco nepředstavitelného. Podobně možná městský člověk očekává idylickou představu zeleného lesa a uschlý strom vnímá jako něco nepatřičného. Nechme však přírodu dělat to, co věky věků umí lépe než člověk. Jak jsem mohl vidět na bavorské straně, v uschlém lese zůstal život a vyrůstá nový zdravější les. Můžete se přesvědčit také. Viz pozvánka Hnutí DUHA na Pochod napříč národními parky Šumava a Bavorský les 23. až 26. srpna.

Edvard Sequens

Stromy ve městě a krajině

Po uzavěrce červnového Dáblíka jsme přivezli z tiskárny další z řady titulů „vydavatelství Calla“. Brožura *Stromy ve městě a krajině* se totiž kromě recyklovaného papíru pyšní stejně jako Břehule ISBN. Jsem rád, že díky projektu Krasec jsme mohli uskutečnit několikaletou myšlenku Jirky Řehounka a ukázat stromy i z jiných pohledů, zejména pak jako biotop hmyzu. Další člen Děti Země Martin Hyt'ha se bravurně zhostil právního výkladu ochrany dřevin rostoucích mimo les a suché paragrafy převedl do lidské, mnohdy úsměvné a pro čtenáře z řad úředníků možná trochu ironické řeči. Kapitola zmiňující stromy jako biotop pro obratlovce mohla být jistě rozsáhlejší, ale o to více byl diskutován připojený

seznam chráněných a ohrožených druhů. Aktuálně zařazený text o ochraně alejí jsme si se souhlasem autora vypůjčili od inspektora ČIŽP Mařika.

Přestože se jedná o tiskovinu s nadregionálním významem, využili jsme textu architekta Štorma a část titulu Stromy ve městě jsme zaměřili na problematiku Českých Budějovic. Dá se říci, že brožura takto získala nejen své zakotvení v regionu, ale i další čtenáře. Úvodní text zpracoval dendrolog Agentury ochrany přírody a krajiny Petr Kunc a třešničkou na dortu jsou barevné fotografie nejen některých autorů textu, ale i dalších osvědčených příznivců a spolupracovníků, Jirky Skořepy, Jana Ševčíka, Lubora Hláška, Zdeňka Hanče, Zdeňka Kletečky a Jarky Brožové. Náklad je dostatečný pro šíření mezi veřejností, nevládními organizacemi a úřady. Pokud jste náhodou od nás brožuru dosud neobdrželi nebo cítíte potřebu obdarovat jí své známé, můžete si zajít do kanceláře Cally.

Vladimír Molek

S Boleticemi u Bursíka

V závěru června jsem se zúčastnil schůzky zástupců nevládních organizací s úředníky ministerstva životního prostředí v čele s ministrem Bursíkem. Role jsme měli rozdělené a já jel do Prahy s cílem získat od „zeleného ministra“ odpověď na otázku, zda se připojí k deklaraci o Vojenském újezdu Boletice, kterou podepsal jeho předchůdce exministr Libor Ambrozek tehdy již „s kufry v předsíni“. Ne že by ona deklarace znamenala procesní a právní zlom ve vývoji kauzy Boletice, ale stává se důležitou politickou a psychologickou berličkou pro jihočeské politiky, o čemž svědčí i „hlášky“ na druhém kulatém stole koncem května.

Nutno podotknout, že nyní v Praze docházelo – až na Boletice – vesměs ke shodě názorů. Ministerstvo vyslovilo spokojenost s dosavadním vývojem a kvalitou Natury v České republice, vyzdvihlo význam mapování v jeho šíři, spokojenost se spoluprací s NNO a s vědeckými institucemi, seznam byl včas odeslán do Bruselu, splnili jsme všechny povinnosti.

Do 1. září 2009 musíme odeslat data po schválení vládou, aby je EK mohla v roce 2010 schválit. Zpoždění možné maximálně několik týdnů, příští rok před prázdninami tedy musí být materiál ve vládě. Bude se široce předjednávat s ostatními resorty, vlastníky, dohodnuta je již neformální spolupráce.

Koncem tohoto měsíce bude předán návrh na zařazení 250 lokalit, zvýšení o 1 – 2 % plochy, budou se vést jednání, dají se očekávat problémy, ty jinak v tuto chvíli s EVL nejsou, ovšem u ptačích oblastí někde ano, hlavně tam, kde nebyly vyhlášeny.

Zástupce Ametystu Eva Chvojková upozornila na potřebu doplnit stávající oficiální seznam a vyslovila spokojenost se spoluprací s MŽP i AOPK. 250 lokalit k doplnění se vybíralo ze seznamu 900, mohlo by být doplněno více, je však společným úspěchem, že národní seznam vypadá, tak jak vypadá, a že nás čeká i významné doplnění. Po diskusi o problémových lokalitách Slavíkovy ostrovy, Údolí Labe a Mělčiny otevřel Lukáš Viktora blok ptačích oblastí, z nichž nás (kromě nevyhlášení lokalit Heřmanského stavu – Odra-Poolží, Komárov a Bzenecká doubrava) zajímá stav okolo Českobudějovických rybníků a Dehtáře. K tomu uvedla ředitelka odboru ochrany přírody Alena Vopálková, že nesouhlas s neprojednáním Českobudějovických rybníků a

Dehtáře vychází z odporu MZE. Hlavní spor s dominantním vlastníkem – rybáři, tlak Jihočeského kraje – znemožnění aktivit rozvoje kraje, pokud jde o silniční komunikace a zástavbu sídel. V Budějovicích jednala pracovní skupina, MŽP chtělo, aby se jednalo o vymezených ochranných podmínkách, ale aby se nezpochybňovalo vymezení, avšak tento návrh partneři neakceptovali. Jihočeský kraj zadal vyhodnocení postupu MŽP z hlediska shody s požadavky EU, mělo být hotovo do konce července, v září bude druhé jednání pracovní skupiny. U Českobudějovických rybníků se bude dohadovat shoda na ploše, u Dehtáře MŽP trvá na tom, že nemá cenu ochraňovat půl plochy rybníka. To uznali i partneři. MŽP navrhlo smlouvu s Rybářstvím Hluboká na začátku března, zatím není reakce. Dohodnou-li se podmínky smlouvy, nebudou kladeny překážky vyhlášení; k dalším jednáním dojde v průběhu prázdnin.

A pak už přišla moje chvíle. Na otázku, zda je ministru Bursíkovi deklarace o Boleticích známa a zda se k ní hodlá připojit odvětil, že se hodlá k této deklaraci připojit. MŽP bude věc dále analyzovat, bude definovat podmínky, není rozhodnuto, bude záležet na podmínkách.

Ministr shrnul dosavadní postup na Šumavě po orkánu Kyril, změny, které MŽP udělalo v managementu Šumavy, prosazení 18 % v režimu bez zásahů, v tomto stálo proti 21 obcím i hejtmanovi; šlo o odborné rozhodnutí, za nímž si MŽP stojí. Je třeba najít modus vivendi s obcemi, které na území parku jsou a chápou hodnotu synergie, obce mají celou řadu rozvojových záměrů a zóny jim prý dělají problémy. Dřív k regionu patřili pastevci, sklárny, dnes tu dominuje lyžování a jiné formy turistického ruchu; jde o způsob obživy místních obyvatel.

Největší prioritou MŽP v této oblasti je pravý břeh Lipna: je třeba odolat tlaku na Smrčinu a prosadit zájem na celistvosti Šumavy. Hledá se, kde nabídnout obcím možnosti rozvoje a kde říci, že přes toto nejede vlak. MŽP je připraveno vést jednání o Špičáku a hledat východisko i v této kauze. Rozcházeli jsme se s tím, že očekáváme ostrou debatu; regionální informace naznačují, že Smrčina i Špičák figurují ve studii jako využitelné pro zimní sezónu, probíhá EIA na relaxační středisko na pravém břehu Lipna (jde zřejmě o salámovou metodu, uvažované sjezdovky zasahují několik cenných lokalit).

Vladimír Molek

Další studie na podporu Boletic zpracována a předána

Od roku 2004 se nevládní organizace aktivně zapojují do problematiky ochrany přírody Vojenského újezdu Boletice s cílem zdůraznit výjimečnost tohoto území pro ochranu přírody jako celku a dosáhnout pro něj odpovídajícího stupně ochrany. V neposlední řadě pak upozorňujeme na možné negativní vlivy spojené zejména s plánovanými podnikatelskými záměry a snažíme se zabránit jejich realizaci v případě, že by mohly ohrozit zachování chráněných a ohrožených druhů a biotopů.

Díky úsilí, aktivitě a podpoře dalších nevládních organizací, odborných institucí, orgánů ochrany přírody, jednotlivců, ale i subjektů spravujících a obhospodařujících vojenský újezd se mnohé podařilo. Unikátnost VVP Boletice z přírodovědeckého hlediska byla potvrzena přijetím do evropské soustavy Natura 2000, a to jak podle směrnice o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, tak i podle směrnice o ochraně volně žijících ptáků. Díky masivnímu nesouhlasu veřejnosti ustoupil Jihočeský kraj a soukromá společnost od vybudování Střediska zimních sportů v lokalitě Chlum. Prostřednictvím informačních tiskovin, putovních výstav, webových stránek sdružení Calla a přednášek jsou občané regionu seznamováni s přírodovědnými hodnotami území. Za jejich ochranu se postavili rovněž účastníci odborného semináře z řad vědecké, akademické veřejnosti i zástupců orgánů státní správy. V neposlední řadě nevládní organizace iniciovaly zpracování tzv. Polyfunkční studie využití VVP Boletice, jejímž stěžejním výstupem bylo zpřístupnění okrajových částí vojenského újezdu pro turisty. Calla pak zadala zpracování dvou studií zabývajících se socioekonomickými aspekty a k tomuto tématu byl uspořádán i květnový kulatý stůl.

Jak ale ukazuje praxe, a na tomto poznatku se shodli i účastníci zmíněného semináře (podzim 2006), postrádají příslušné orgány ochrany přírody vykonávající výkon státní správy ve VVP Boletice a zde hospodařící subjekty relevantní údaje o předmětech ochrany a návrh na jejich ochranu a stanovení odpovídajícího režimu a vytvoření podmínek k zabezpečení jejich ochrany. Dopisem zasláným v těchto dnech na MŽP žádáme, aby kompetentní orgány ochrany přírody učinily v tomto směru okamžitou nápravu.

Na druhé straně si uvědomujeme přetrvávající zodpovědnost nevládních organizací, zejména pak sdružení Calla a České společnosti ornitologické reprezentující postoj veřejnosti. Předkládáme proto další studii „Problematika Evropsky významné lokality a Ptačí oblasti Boletice ve vztahu k lesnímu hospodaření“. Studie, která byla v těchto dnech předána příslušným orgánům státní správy a kterou pro Callu zpracovala ČSO, vychází z dlouholetých odborných výzkumů botaniků a zoologů, členů České společnosti ornitologické a České společnosti botanické. Představuje další formu možné spolupráce subjektů hospodařících ve VVP Boletice, orgánů státní správy a nevládních organizací. Věříme, stejně tak jako zpracovatelé studie, že předávané informace usnadní hospodaření v lesích vojenského újezdu a spolu se zákonným postupem a opatřeními umožní objektivně a odborně rozhodovat o ochraně boletické přírody.

Vladimír Molek

Jak jsme nachytali úředníky

Na územním řízení k protipovodňové ochraně na Malši jsme si v praxi vyzkoušeli kličky nového stavebního zákona. Tentokrát v náš prospěch, neboť stavební úřad řádně neoznámil dle zákona konání veřejného ústního jednání, a tudíž jej z podnětu občanských sdružení musel opakovat! V záloze máme upozornění na další prohřešek, který umožní účast další veřejnosti, ale nechci poředbíhat, respektive nevím, kdo náš bulletin čte. Takže zpět ke stanovisku, které formulovalo OS Malše a které vycházelo z dalších získaných podkladů. Bohužel ne z posudku, v nějž jsme vkládali naděje. Takže hrajeme o čas a čas jsou v případě protipovodňových opatření peníze, neboť dle zkušeností z obdobných akcí se největší ochranou před neuváženými stavbami stává nedostatek peněz.

Protipovodňová ochrana v Havlíčkově kolonii na řece Malši je v současnosti paradoxně nejlepší, jaká kdy v historii byla. Po povodni v roce 2002 byla odstraněna nevhodná lávka i teplovod, koryto řeky Malše bylo v loňském roce správcem toku razantně pročištěno a dno řeky prohloubeno a vyrovnáno. Podle aktuálního výpočtu firmy DHI Hydroinform, který byl proveden letos v dubnu, ohrožuje zástavbu v Havlíčkově kolonii povodňový průtok v Malši přesahující 395 m³/s. Tento průtok představuje aktuálně padesátiletou vodu, ještě v roce 2000 by se jednalo téměř o stoletou povodeň!

S ohledem na výše uvedené skutečnosti se domníváme, že předkládaný záměr na protipovodňovou ochranu je zbytečně razantní a devastující. Jestliže je známo, že pokles hladiny rozvodněné Malše odbagrováním parku je prakticky zanedbatelný (do 10 cm), domníváme se že jako ochrana proti povodni zcela postačuje ochranná zídka, která je součástí projektu a která má nesrovnatelně menší dopad na ŽP než navrhované odbagrování parku.

Nesouhlasíme s vydáním územního rozhodnutí pro navrhovanou stavbu, protože navrhovaný zásah není pro zajištění ochrany před povodní nezbytný. Tímto zásahem dojde k neodůvodněnému poškození ŽP. Předložený projekt protipovodňových opatření je zpochybňován i odborným posudkem, zpracovaným Ing. Petrem Hudlerem, CSc., bývalým generálním ředitelem Povodí Vltavy. Tento posudek nedoporučuje předložený projekt k realizaci.

Vladimír Molek

Občanské sdružení Vídeňská čtvrť se představuje

Do podvědomí českobudějovických občanů a zejména pak politiků a podnikatelů vstupuje nové občanské sdružení, u jehož zrodu jsme, alespoň se tak domnívám, stáli. Spolumajitelé domů Vídeňské čtvrti v Českých Budějovicích (okolí Lannovy třídy) založili občanské sdružení. Jeho cílem je ochrana dosud dochované hodnotné zástavby činžovních domů i vnitroblokové zeleně a zdravého a příjemného bydlení, podle moderních evropských trendů. Co tedy vedlo „sousedy“ Černého Pelikána k založení občanského sdružení?

„Vídeňská čtvrť nemá komplex městských sadů, ani vodních ploch, které obklopují např. jádro města. Má ovšem vnitroblokové zahrady se vzrostlými stromy, které příznivě ovlivňují klima ve městě a působí na zdraví a pohodu obyvatel i turistů. Kácení těchto stromů a likvidace zelených ploch zahrad je pro nás nepřijatelné,“ uvádí předseda občanského sdružení MUDr. Dolanský.

Občanské sdružení vzniklo spontánně jako odpověď na již probíhající nevhodnou výstavbu. Jako příklad lze uvést nárožní dům na rohu ulice Na Sadech a Rudolfové či nevkusný a proporčně neúměrný bytový dům v proluce na kraji Jeronýmovy ulice. Další dosud neprovedené stavby, se kterými nemůžeme souhlasit, jsou např. nástavba domu č.29 v Jeronýmově ulici a v neposlední řadě plánovaná obchodně společenské centrum Černý Pelikán. Stavební hodnoty Vídeňské čtvrti Českých Budějovic je nutno chránit. Našemu městu schází hlavní architekt a je škoda, že regulační plán je formulován velmi široce. Investor si tak podmínky nastaví jako požadavek maximálně možného. Vítězí potom díky regulačního plánu nad jeho pravým úmyslem. Jak jinak si můžeme vyložit nepochopitelný záměr zbourat několik činžovních domů včetně tzv. Hájičkova paláce, zničit vnitroblok plný zahrad a vzrostlých stromů a tyto plíce města nahradit železobetonovým monstrem, s garážemi pro 244 aut, parkovištěm na střeše a mohutnými vzduchotechnickými výdechými?

Cílem občanského sdružení Vídeňská čtvrť není bránit investorům ve výstavbě, ale předat budoucím generacím město České Budějovice, resp. jeho část, v lepším stavu, než v jakém jsme jej převzali. Sdružení podporuje každou dobrou, smysluplnou a krásnou stavbu v našem městě. Jeho členové věří, že se nám podaří v této naší čtvrti uchovat příjemné bydlení ve spojitosti s dobrou obsluhou, danou blízkostí centra města. Přesun obyvatel do satelitních městeček na okraje větších aglomerací by měl již skončit a centra města by měla opět sloužit k bydlení, nikoliv pro výstavbu nevhodných obchodních center, která města vyliďňují. Pokud jim přiznáme potřebnost, tak v takových lokalitách, kde nebudou ničit stávající zástavbu a budou dopravně lépe dostupné.

Zachování hodnot, kterých si obyvatelé i turisté právě na Českých Budějovicích cení, nebude snadné; toho jsou si členové nové sdružení vědomi. Mají však podporu svých členů obyvatel Českých Budějovic i Cally, která nadále poskytuje metodickou pomoc a rady.

Vladimír Molek s využitím TZ OS Vídeňská čtvrť

V drůbežárně v Kardašově Řečici porušili předpisy

Krajská veterinární správa pro Jihočeský kraj provedla na základě podnětu Děti Země šetření ve velkokapacitní drůbežárně v Kardašově Řečici, kterou provozuje firma Agro-D. Veterinární správa dala Dětem Země za pravdu, když zjistila, že v provozu jsou porušovány platné limity pro počet krmítek a napáječek.

V halách I a III bylo umístěno 13 brojlerů na jednu napáječku, vyhláška č. 191/2002 Sb. přitom stanovuje limit maximálně 12 brojlerů na jednu napáječku. Další limit – maximální počet 65 brojlerů na jedno krmítko – byl překročen ve všech třech halách, když v hale č. I bylo umístěno 71 brojlerů na krmítko, v hale č. II byla 74 brojlerů na krmítko a v hale č. III bylo 67 brojlerů na krmítko.

Veterinární správa uložila provozovateli provedení nápravných opatření.

„Jsme rádi, že veterinární správa náš podnět prošetřila a uložila nápravná opatření. Dle našeho názoru by ovšem bylo na místě i uložení citelné finanční sankce. Pokud někdo chová 120 tisíc zvířat, musí znát dokonale všechny předpisy a podle toho je i dodržovat,“ komentuje výsledek Martin Hytřha z Děti Země.

Oproti problémům s napáječkami a krmítky se nepotvrdilo podezření na příliš vysoký počet zvířat na metr čtvereční podlahové plochy. Děti Země budou pečlivě sledovat stavbu čtvrté haly, kterou v současné době firma Agro-D chystá, zároveň se Děti Země účastní řízení o vydání integrovaného povolení na celý provoz. To je v současné době přerušeno.

Podle tiskové zprávy Děti Země zpracoval Tomáš Malina

Kontakty: Martin Hytřha, Děti Země – Plzeň, tel.: 377 240 772, 606 104 784
Krajská veterinární správa pro Jihočeský kraj (MVDr. Hanousek): 387 789 522

Tip na výlet

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Správa CHKO Blanský les a Národní památkový ústav České Budějovice u příležitosti Evropského dne parků otevřeli dne 31. 5. 2007 nově rekonstruovanou naučnou stezku Terčino údolí. Součástí oslav byla procházka po trase nově otevřené naučné stezky s odborným výkladem. Během otevření mohli hosté, v čele se senátorem Jirsou, krajským radním Štanglem a starostou Nových Hradů Hokrem shlédnout kromě kulturních památek také kvetoucí cenné druhy rostlin, např. zákonem chráněný všivec lesní a prstnatec májový.

Potěšitelné je, že pořadatelé pozvali kromě politiků a funkcionářů také zástupce místního ČSOP zabezpečující údržbu stezky a zakladatele naučné stezky ing. Bohuslava Švarce.

Naučná stezka je dlouhá 7 km a má dvanáct zastavení. Oproti původní stezce došlo k drobným úpravám trasy a byly doplněny nové informační tabule s mnoha zajímavými informacemi, obrázky (které na starých tabulích zcela chyběly) a také s historickými mapami a plány.

Návštěvníci se dozvědí povšechné informace o historii parku, o nejdůležitějších stavbách v parku (Hamr, Lázníčky, Modrý dům, vodopád, Švýcarský dům). Seznámí se mimo jiné s principy utváření a formování okrasných zahrad a parků (průhledy, romantické stavby). Naučná stezka rovněž přiblíží návštěvníkům přírodní hodnoty tohoto cenného území, chráněného jako národní přírodní památka – pozornost je věnována lesům, loukám a také typickým dřevinám a bylinám. Díky změně trasy dovede naučná stezka návštěvníky i k dosud opomíjené tvrzi Cuknštejn, které je také věnováno samostatné zastavení. Takže neváhejte a využijte prázdnin k návštěvě Terezina údolí.

Vladimír Molek

Pozvánky na akce

Live Earth - koncerty 7/7/7

V sobotu 7. července se uskuteční **globální série koncertů Live Earth**, která má upozornit na celosvětový problém globálních změn podnebí a nutnost jednat. Na všech sedmi kontinentech budou nonstop 24 hodin koncertovat známí hudebníci. Během devíti koncertů vystoupí více než 100 hudebníků nebo skupin. Akci organizuje producent Kevin Wall a bývalý americký viceprezident Al Gore.

Koncerty lze sledovat na www.liveearth.org. Ale také je **celých dvacet hodin vysílá Česká televize na kanálu ČT2**. Přenos začíná v sobotu 7. července v pravé poledne středoevropského času a končí v neděli v osm hodin ráno.

České rozvojové a ekologické organizace přivítaly světový koncert jako příležitost připomenout, že globální změny podnebí by nejhůře dolehly na chudé země.

Inspirací se organizátorům stal projekt Live Aid pořádaný muzikantem Bobem Geldofem a právě Kevinem Wallem. Koncerty se budou postupně konat v Tokiu, Sydney, Šanghaji, Johannesburgu, Londýně, Hamburku, Istanbulu, Rio de Janeiru a New Yorku. Očekává se, že vystoupení více než stovky účinkujících budou sledovat více než dvě miliardy diváků. Koncerty doplní krátké dokumenty a komentáře o životním prostředí.

***

Toulky krajinou – výstava Antonína Špáta

Dne **2. srpna** bude v informačním centru v **přístavbě borovanské radnice** zahájena výstava fotografií **jednoho z nejsobitějších fotografů jižních Čech Antonína Špáta**. Výstava bude trvat celý srpen. Nese název „Toulky krajinou“ a připraveno je 28 fotografií. Srdečně zveme.

***

Hnutí DUHA vás zve na poznávací Pochod napříč národními parky Šumava a Bavorský les 23.–26. srpna 2007

Uvidíte nejkrásnější místa národních parků Šumava a Bavorský les – „Zelené střechy Evropy“: horský smrkový prales, ledovcová jezera, kamenné moře, podmáčené lesy a rašeliniště. A také polomy po orkánu Kyrill. S odborným průvodcem navštívíte Schwarzenberský kanál, Plešné jezero, Trojmezenský prales, Modravu, Cikánskou slat', Malou Mokrůvku, Černou horu, prameny Vltavy, Bučinu, Luzný, Roklan, Roklanské jezero, Seelensteig (stezka lesních prožitků) a Teufelsloch (Děblova soutěska).

Podrobné informace včetně přihlášky na www.hnutiduha.cz

Ekologická poradna sdružení Calla – poradenství pro Vás

Mimo běžná témata ekologické poradny u nás můžete hledat pomoc v oblastech, na které se specializujeme:

Ochrana přírody a krajiny - metodická i právní pomoc občanům, obcím a občanským aktivitám při rozhodování o stavbách a činnostech ovlivňujících životní prostředí, zapojování veřejnosti do procesů posuzování vlivů staveb na životní prostředí, využívání zákonů o poskytování informací, zakládání občanských sdružení, organizování občanských aktivit, zprostředkování posudků.

Za tuto oblast poradny odpovídá Vladimír Molek, dosažitelný na telefonu 387 311 381, v době nepřítomnosti možno využít druhé tel. linky 387 310 166, která slouží zároveň jako záznamník a fax, e-mail: vladimir.molek@calla.cz.

Trvale udržitelná energetika - poradenství občanům, obcím i občanským sdružením v oboru obnovitelných zdrojů energie, jejich možnostech, dostupnosti, podporách pro realizaci, legislativě apod. Poradna spotřebitelům elektřiny při jejich problémech s distributory. Právní a všestranná informační pomoc obcím, u nichž by mohlo být vybudováno konečné úložiště vysoceradioaktivních odpadů, archiv informací k jaderné energetice. *Pro odpovědi z oblasti energetiky se obraťte na Edvarda Sequense na telefon (se záznamníkem i faxem): 387 310 166, e-mail: edvard.sequens@calla.cz.*

Alternativy pro zemědělství - informace o pěstování technických plodin v zemědělství a jejich dalším využití. Konzultace pro zemědělské podniky v oblasti energetické soběstačnosti: pěstování energetické biomasy, využití biopaliv. Archiv videí, fotografií, publikací a informačních materiálů o pěstování, zpracování a využití konopí setého. *Poradnu v oblasti zemědělství u nás vede Hana Gabrielová, kterou kontaktujte pomocí telefonu (se záznamníkem i faxem): 387 310 166 nebo e-mailu: hana.gabrielova@calla.cz.*

Poradenské hodiny pro veřejnost v kanceláři sdružení - Fráni Šrámka 35, České Budějovice jsou během prázdninových měsíců července a srpna omezeny:

Sředa - 12 až 16 hodin

Osobní návštěva mimo poradenské hodiny je možná po předchozí domluvě. Využijte poradenství pomocí e-mailu: poradna@calla.cz. Písemné spojení: Calla, P.O. BOX 223, 370 04 České Budějovice.

Zpravodaj Ďáblík vydává:

Calla - Sdružení pro záchranu prostředí

Naše adresa: P. O. BOX 223 370 04 České Budějovice

Telefon a fax: 387 310 166

E-mail: calla@calla.cz

Naše konto: 3202800 – 544 / 0600 GE Money Bank, pob. České Budějovice

IČO: 62536761

Sídlo: Fráni Šrámka 35, České Budějovice

Telefon: 387 311 381

Internet: <http://www.calla.cz/>

Starší čísla občasníku Ďáblík najdete na stránkách sdružení Calla.

Uzávěrka dalšího čísla je 3. srpna 2007.

▶▶ Nechcete-li dostávat tento zpravodaj, napište nám a my Vás okamžitě vyřadíme z adresáře. ◀◀

▶▶ Chcete-li se přihlásit k jeho pravidelnému odběru, pište na calla@calla.cz ◀◀

Vydávání zpravodaje Ďáblík je podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci Finančního mechanismu EHP a Norského finančního mechanismu prostřednictvím Nadace rozvoje občanské společnosti.

